

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

หน่วยงาน.....

① ด้าน.....

ตอนที่ 1 โปรดระบุข้อมูลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเฉพาะในมิติที่หน่วยงานท่านมีการดำเนินการเท่านั้น (อาจตอบได้มากกว่า 1 มิติ)

แผนงาน/โครงการ /กิจกรรม ②	กลุ่มเป้าหมาย ③	ระยะเวลา ④	งบประมาณ ⑤	ผลการดำเนินงาน ⑥	หน่วยงานรับผิดชอบ ⑦
<u>1. มิติป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน</u>					
<u>2. มิติคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชน</u>					
<u>3. มิติพัฒนากฎหมาย กลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้ เพื่อส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน</u>					
<u>4. มิติพัฒนาองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</u>					

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนตามตัวชี้วัดแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 – 2561)

1. หน่วยงานของท่านมีกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนหรือไม่ (รายละเอียดปรากฏตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน 7 ฉบับ ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีตามท้ายแบบฟอร์มนี้)

☐ มี โปรดระบุ (ชื่อกฎหมาย/ระเบียบ).....

☐ ไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ข้ามไปตอบข้อ 3)

2. ในกรณีที่มีกฎหมาย/ระเบียบ (ตามข้อ 1) แต่ยังไม่สอดคล้องกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน หน่วยงานท่านได้มีการดำเนินการดังนี้

■ ฉบับที่ 1 (ชื่อกฎหมาย/ระเบียบ).....

☐ ยังไม่ได้มีการดำเนินการ

☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ (โปรดระบุขั้นตอน.....)

■ ฉบับที่ 2 (ชื่อกฎหมาย/ระเบียบ).....

☐ ยังไม่ได้มีการดำเนินการ

☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ (โปรดระบุขั้นตอน.....)

■ ฉบับที่ 3 (ชื่อกฎหมาย/ระเบียบ).....

☐ ยังไม่ได้มีการดำเนินการ

☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ (โปรดระบุขั้นตอน.....)

3. การดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบาย/มาตรการที่เกี่ยวข้อง (เลือกตอบตามที่ได้ดำเนินการ)

3.1 การกำหนดนโยบาย/มาตรการ

1).....

2).....

3.2 ระเบียบ/ข้อบังคับ/ข้อกำหนด/อื่นๆ

1).....

2).....

4. หน่วยงานของท่านมีสถิติการร้องเรียน/ร้องทุกข์ตามภารกิจของหน่วยงานท่านหรือไม่ โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ให้สอดคล้องกันกับด้านและกลุ่มเป้าหมาย

☐ ໄມ້

☐ มี แยกตามประเภทเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ ได้ดังนี้

[illegible]

5.หน่วยงานของท่านมีกรณีศึกษาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่สำคัญในด้านต่างๆซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะในวงกว้าง (กรุณาระบุรายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติมในท้ายแบบรายงานนี้)

.....

.....

.....

.....

6. แนวทางการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภาพรวมของหน่วยงาน (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือระบุกิจกรรมอื่น ๆ (ถ้ามี))

- () การนำเรื่องแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแปลงสู่การปฏิบัติ ด้วยการกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ แผนพัฒนาจังหวัด หรือแผนพัฒนาของหน่วยงาน
- () การจัดทำเป็นนโยบายหรือแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ของหน่วยงานขึ้นใหม่
- () มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานของหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- () หน่วยงานมีการสอดแทรกความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
- () กิจกรรมอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

1. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ผู้รับผิดชอบการรายงาน..... ตำแหน่ง.....

กรมหรือเทียบเท่า กระทรวงหรือเทียบเท่า.....

จังหวัด.....

ผู้เรียบเรียงและจัดทำข้อมูล.....ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์ติดต่อ.....

คำชี้แจง
แบบรายงานผลการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2557 เห็นชอบให้ประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2557-2561 พร้อมทั้งสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

1. นำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการแปลงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติราชการกระทรวง กรม แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนแผนพัฒนาองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรม เพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยใช้งบประมาณของหน่วยงานดำเนินการในการพิจารณานำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงาน

2. ให้รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี โดยมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบการกำหนดแนวทาง วิธีการรายงานผลและแบบรายงานผล พร้อมแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติ ดังนั้น กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะหน่วยอำนวยการกลางในการประสานให้หน่วยงานต่างๆ ได้มีการนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2557-2561 ไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงาน เพื่อส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชนในชาติ จึงได้จัดทำแบบรายงานผลการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงานประจำปีงบประมาณ เพื่อใช้ในการติดตามและเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับประกอบการจัดทำรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ต่อไป โดยมีคำชี้แจงการกรอกรายละเอียดแบบรายงานผลการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในมิติที่หน่วยงานมีการดำเนินการ

❶ ด้าน หมายถึง ด้านของมิติสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 โดยจำแนกเป็น 11 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสาธารณสุข	2. ด้านการศึกษา	3. ด้านเศรษฐกิจ	4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. ด้านที่อยู่อาศัย	6. ด้านวัฒนธรรมและศาสนา	7. ด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	
8. ด้านการขนส่ง	9. ด้านการเมืองการปกครอง	10. ด้านกระบวนการยุติธรรม	11. ด้านความมั่นคงทางสังคม

๒ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม หมายถึง แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งหน่วยงานจะดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณ โดยแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดจะมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรการ/การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนตามภารกิจของหน่วยงานหรือ มาตรการ/การปฏิบัติที่ระบุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 โดยจำแนกตามมิติในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. **มิติป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน** เป็นมิติของการดำเนินงานที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อส่งเสริมหรือป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่มิโอกาสถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชนแก่ประชาชน

2. **มิติคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชน** เป็นมิติของการดำเนินงานที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อคุ้มครอง พ้นพหุ ช่วยเหลือเยียวยา ผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิ หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การจัดช่องทาง การให้บริการคุ้มครองผู้ถูกละเมิด การจัดระบบส่งต่อความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ถูกละเมิด การฟื้นฟูและเยียวยาผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน การสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในองค์กร

3. **มิติพัฒนากฎหมาย กลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้ เพื่อส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน** ได้แก่ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ขัดกับ หลักสิทธิ เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน หรือกฎหมายที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

4. **มิติพัฒนาองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน** ได้แก่ การส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา โดยบรรจุในหลักสูตรพัฒนาบุคลากรในทุกระดับ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างหน่วยงาน การส่งเสริมการวิจัย ด้านสิทธิมนุษยชนและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน การสร้างความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน ให้กับหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะสถาบันการศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชน

ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เฉพาะในมิติที่หน่วยงานมีการดำเนินการเท่านั้น ซึ่งอาจมีเพียง มิติใดมิติหนึ่งหรือมีครบทั้ง ๔ มิติของการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่กำหนดก็ได้

๓ กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เป็นเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กร จำแนกเป็น

1. กลุ่มประชาชนทั่วไป

2. กลุ่มบุคคลที่มีความเปราะบางต่อประเด็นสิทธิมนุษยชน ตามที่กำหนดไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 จำนวน 15 กลุ่ม ดังนี้

(1) กลุ่มผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง

(2) กลุ่มผู้พิการ

(3) กลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดตามพรบ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545/กลุ่มผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

(4) กลุ่มเหยื่อ/ผู้เสียหาย

(5) กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

(6) กลุ่มผู้ใช้แรงงาน

- (7) กลุ่มคนจน/ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา
- (8) กลุ่มเกษตรกร
- (9) กลุ่มผู้สูงอายุ
- (10) กลุ่มเด็กและเยาวชน
- (11) กลุ่มสตรี
- (12) กลุ่มคนพิการ
- (13) กลุ่มผู้ไร้รัฐ ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัยการสู้รบ
- (14) กลุ่มที่รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรง
- (15) กลุ่มความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ

3. กลุ่มองค์กรเครือข่าย ได้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ/อาสาสมัครหน่วยงาน/เครือข่ายหน่วยงาน

- ④ **ระยะเวลา** หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (โปรตรระบุเดือน/ปีี่ดำเนินการ)
- ⑤ **งบประมาณ** หมายถึง เงินที่ได้รับการจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน โดยขอให้ระบุจำนวนเงินที่ใช้สำหรับโครงการ/กิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งมาของแหล่งเงิน (เงินงบประมาณแผ่นดินและหรือเงินนอกงบประมาณ)
- ⑥ **ผลการดำเนินงาน** หมายถึง ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของปีงบประมาณที่หน่วยงานจัดทำรายงานผล ณ วันที่ 30 ก.ย. ของปีงบประมาณนั้นๆ
- ⑦ **หน่วยงานรับผิดชอบ** หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน รวมทั้งมีหน้าที่ในการรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือได้รับมอบหมายให้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของหน่วยงานเพื่อส่งมายังกระทรวงยุติธรรม

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนตามตัวชี้วัดแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 – 2561)

ข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับประกอบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

★ ตัวชี้วัดแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 – 2561) ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

1. มีร่างกฎหมาย มีการปรับปรุงกฎหมาย มีการกำหนดนโยบาย และมีมาตรการทั้งในระดับชาติและระดับกระทรวง เพื่อสร้างหลักประกันสิทธิในแต่ละด้าน/กลุ่มเป้าหมาย
2. มีการนำกฎหมาย นโยบาย และมาตรการมาปฏิบัติ โดยอาจเป็นรูปแบบของการบรรจุในงานประจำ แผนปฏิบัติการหรือโครงการ
3. สถานการณ์การละเมิดสิทธิในแต่ละด้าน/กลุ่มเป้าหมาย มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง
4. จำนวนโครงการ กิจกรรม หรือความช่วยเหลือตามสิทธิในแต่ละด้าน/กลุ่มเป้าหมาย

★ **สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี** (สามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากบทวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ และเชื่อมโยงเพื่อวางทิศทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557-2561) หน้า 10 – 17)

1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR)

เนื้อหาของกติกานี้มี 6 ส่วน 53 ข้อ 3 ส่วนแรก (ข้อ 1-27) เป็นสาระบัญญัติว่าด้วยสิทธิต่างๆ ส่วนที่ 4 (ข้อ 27-45) ว่าด้วยคณะกรรมการ และการเสนอรายงาน (ข้อ 40) การไต่สวนข้อร้องเรียนระหว่างประเทศเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกติกาส่วนที่ 5 (ข้อ 46-47) ว่าด้วยการตีความ และส่วนที่ 6 (ข้อ 47-53) ว่าด้วยการลงนามเข้าเป็นภาคี การมีผลใช้บังคับ การแก้ไข การเก็บรักษาดั้งเดิมทั้ง 5 ภาษา ส่วนที่เป็นสาระบัญญัติ 27 ข้อ กำหนดสิทธิต่างๆ ทั้งในส่วนที่เป็นสิทธิของประชาชน ซึ่งว่าด้วยการกำหนดสิทธิของตนเองของประชาชนในเรื่องการเมือง และสามารถดำเนินการอย่างเสรีในการจัดการทรัพยากรและพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของตน และการประกันสิทธิของรัฐบาล ที่จะต้องส่งเสริมให้บังเกิดผลตามสิทธิดังกล่าว โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ สิทธิเหล่านี้รวมถึงสิทธิที่จะมีชีวิต และการยกเลิกโทษประหารชีวิต การห้ามการทรมาน/ลงโทษทารุณโหดร้าย การมีทาส เสรีภาพในความปลอดภัยของร่างกาย ห้ามการจับกุมโดยมิได้ทำผิดกฎหมาย การปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุมด้วยมนุษยธรรม เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย ความเสมอภาคในด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมทางศาลสิทธิในสถานะบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว สิทธิเสรีภาพทางความคิดและศาสนา การห้ามการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อการสงครามและการเกลียดชังเผ่าพันธุ์ สิทธิในการชุมนุมอย่างสงบ การรวมตัวเป็นสมาคม การคุ้มครองครอบครัวและการสมรส สิทธิของเด็กในด้านการคุ้มครอง การมีทะเบียนเกิดและสัญชาติ การมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารบ้านเมืองและสิทธิของชนกลุ่มน้อย

2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights - ICESCR)

เนื้อหาของกติกานี้มี 5 ส่วน 31 ข้อ 3 ส่วนแรก (ข้อ 1-15) เป็นสาระบัญญัติว่าด้วยสิทธิต่างๆ ส่วนที่ 4 (ข้อ 16-25) ว่าด้วยการเสนอรายงานทั้งของรัฐบาลและในระหว่างองค์กรของสหประชาชาติของการให้ความช่วยเหลือ และการประชุมทางวิชาการและการตีความ และส่วนที่ 5 (ข้อ 26-31) ว่าด้วยการลงนามเข้าเป็นรัฐภาคี การมีผลใช้บังคับใช้ ความครอบคลุมของกติกา การแก้ไขและการเก็บรักษาดั้งเดิม ส่วนที่เป็นสาระบัญญัติ 15 ข้อ กำหนดสิทธิต่างๆ ของประชาชน ได้แก่ การกำหนดเจตจำนงของตน การจัดการทรัพยากรและการประกันสิทธิของรัฐบาล ที่จะต้องให้สิทธิแก่ทั้งประชาชนและผู้ที่ไม่ใช่คนชาติของตน การประกันสิทธิความเท่าเทียมกันในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระหว่างชายหญิงและเพื่อความเท่าเทียมกันในสังคมประชาธิปไตย การห้ามลิดรอนสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน การรับรองสิทธิในการทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยสภาพการทำงานที่ยุติธรรม ค่าจ้างที่เป็นตามความเป็นอยู่และสภาพการทำงานที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ

การก่อตั้งสหภาพแรงงาน สิทธิของคนงาน สิทธิในสวัสดิการสังคม การประกันสังคม สิทธิของครอบครัวในฐานะจำเป็น สังคมพื้นฐานทางธรรมชาติ สิทธิของมารดา เด็ก ผู้เยาว์ และความคุ้มครองสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอในปัจจุบัน 4 โดยเฉพาะเรื่องอาหาร โดยปลอดจากความหิวโหยและการแบ่งสรรอาหาร สิทธิด้านสุขภาพ สุขลักษณะ บริการทางการแพทย์ การควบคุมโรคระบาด โดยเฉพาะอนามัยทารก สิทธิทางการศึกษา ซึ่งประถมศึกษาจะเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ให้เปล่าแก่ทุกคน และการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาที่เหมาะสมเท่าเทียมกัน รวมถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องส่งเสริมให้มากที่สุด สิทธิที่จะมีส่วนร่วมของประชาชนใน ด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และการดูแลจากภาครัฐที่จะคุ้มครอง อนุรักษ์ และการพัฒนา รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทางวัฒนธรรม

3) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและพิธีสารเลือกรับเรื่องการรับข้อร้องเรียน (Convention on The Elimination of All Forms of Discrimination against Women - CEDAW)

เนื้อหาของอนุสัญญานี้มี 2 ส่วน 30 ข้อ ส่วนแรก (ข้อ 1-16) เป็นสาระบัญญัติว่าด้วยสิทธิต่างๆ ของสตรี การจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี รวมทั้ง การประกันว่าสตรีและบุรุษมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติและดูแลจากรัฐอย่างเสมอภาคกัน โดยรัฐภาคีมีพันธกรณีสำคัญที่จะต้องกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความเท่าเทียมกัน ระหว่างบุรุษและสตรี ปรับรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ปราบปรามการลักลอบค้า และแสวงหาประโยชน์ทางเพศ จากสตรี ประกันความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการดำรงชีวิตทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เช่น สิทธิในการ เลือกตั้ง การสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ความเท่าเทียมกันในกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และการศึกษา การได้รับโอกาสในการจ้างงานที่เท่าเทียมกัน การป้องกัน ความรุนแรงต่อสตรีในสถานที่ทำงาน ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การประกันความเป็นอิสระด้านการเงินและความมั่นคงด้านสังคม และการให้ ความสำคัญแก่สตรีในชนบท ความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย โดยเฉพาะในด้านกฎหมายแพ่ง และกฎหมายครอบครัว ซึ่งเป็นการประกันความเท่าเทียมกันในชีวิต ส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 (ข้อ 17-30) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินงานของคณะกรรมการ การเสนอรายงาน ผลกระทบของอนุสัญญาและการกำหนดมาตรการที่ จำเป็น การลงนามเข้าเป็นภาคี การมีผลบังคับใช้ การแก้ไข การตั้งข้อสงวน และการระงับข้อพิพาท

4) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

เนื้อหาของอนุสัญญานี้มี 3 ส่วน 54 ข้อ ส่วนแรก (ข้อ 1-41) เป็นสาระบัญญัติว่าด้วยสิทธิต่างๆ ของเด็ก ประกอบด้วยความหมายของ “เด็ก” การประกันสิทธิพื้นฐานของรัฐภาคีต่อเด็กในเขตอำนาจของตนบนสิทธิพื้นฐาน 4 ประการ คือ สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และ สิทธิที่จะมีส่วนร่วม การไม่เลือกปฏิบัติ การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก การเคารพต่อความรับผิดชอบและสิทธิหน้าที่ของบิดามารดา ครอบครัว และสภาพสังคมของเด็ก การประกันสิทธิที่จะมีชีวิต การมีชื่อ มีสัญชาติ เอกลักษณะ การอยู่ร่วมกันระหว่างเด็กกับบิดามารดาและครอบครัวและการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกัน สิทธิเสรีภาพของ เด็กในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก การแสวงหา/ได้รับข้อมูลข่าวสาร ความคิด มโนธรรม ศาสนา การสมาคม ความเป็นส่วนตัว การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากสื่อ และการคุ้มครองจากข้อมูลข่าวสารที่เป็นอันตราย การช่วยเหลือบิดามารดาผู้ปกครองให้สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ การคุ้มครองจากความรุนแรงทั้งปวง การดูแลทางเลือก สำหรับเด็ก การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม การร้องขอสถานะผู้ลี้ภัย การดูแลเด็กพิการ การดูแลสุขภาพและการสาธารณสุขสำหรับเด็กและมารดา การประกันสังคม การได้รับมาตรฐานการดำรงชีวิตที่เพียงพอ การศึกษา การพัฒนาบุคลิกภาพ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม นันทนาการ การคุ้มครองจากการถูกแสวง ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ยาเสพติด ทางเพศ การลักพา ขา ย ค่าเด็ก การคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทุกรูปแบบ การถูกทรมานหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม การพิพาทด้วยอาวุธ การฟื้นฟูจิตใจและการกลับคืนสู่สังคม การคุ้มครองเด็กที่ต้องประสบปัญหาด้านกฎหมายและต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และผลกระทบของ อนุสัญญานี้ต่อกฎหมายเดิมที่มีอยู่ ส่วนที่ 2 (ข้อ 42-45) ว่าด้วยการเผยแพร่อนุสัญญา คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก การเสนอรายงาน การส่งเสริมการปฏิบัติตามอนุสัญญา

อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่วนที่ 3 (ข้อ 46-54) ว่าด้วยการลงนามเข้าเป็นภาคี การมีผลบังคับใช้ การแก้ไข การตั้งและการถอนข้อสงวน นอกจากนี้ไทยได้เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาสิทธิเด็ก จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ (1) เรื่องความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันทางกำลังอาวุธ (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict.) (2) เรื่องการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography) (3) เรื่องกระบวนการติดต่อร้องเรียน (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure.)

5) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination - ICERD)

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติ และมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2546 โดยทำคำแถลงตีความ 1 ข้อ เกี่ยวกับเรื่องการบังคับใช้ภายในประเทศต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี และได้ทำข้อสงวนไว้ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4 ในเรื่องการดำเนินการจัดการเลือกปฏิบัติเท่าที่จำเป็น และ ข้อ 22 ในเรื่องการระงับข้อพิพาทโดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

เนื้อหาของอนุสัญญามี 3 ส่วน 25 ข้อ ส่วนแรก (ข้อ 1-7) เป็นสาระบัญญัติว่าด้วยสิทธิต่างๆ โดยกำหนดความหมายของ “การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ” การตีความและมาตรการพิเศษที่จัดขึ้นตามความจำเป็นด้วยเจตนาเพื่อประกันความก้าวหน้าของหมู่ชนบางกลุ่มที่ต้องการความคุ้มครองและสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน การประณามการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและการประกันการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มหรือสถาบัน หรือสนับสนุนการเลือกปฏิบัติเหล่านี้ การดำเนินการมาตรการที่จะแก้ไขกฎระเบียบที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสนับสนุนการประสานเชื้อชาติเข้าด้วยกัน การจัดให้มีมาตรการพิเศษชั่วคราวเพื่อสนับสนุนการคุ้มครองกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม เพื่อให้ได้รับสิทธิเสรีภาพอย่างเสมอภาค การประณามการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ ผิว การโฆษณาชวนเชื่อในเรื่องความเหนือกว่าของบางชนกลุ่ม การเกลียดชังระหว่าง เชื้อชาติ การลงโทษตามกฎหมายแก่การกระทำที่ประณามเหล่านี้ และห้ามการดำเนินการส่งเสริมกระตุ้นการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การประกันสิทธิของทุกคนให้เสมอภาคกันตามกฎหมายภายใต้ศาลและกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองของรัฐ การใช้สิทธิอย่างทั่วถึงและเสมอภาคในทางการเมือง กิจกรรมสาธารณะและบริการสาธารณะ สิทธิของพลเมืองในเรื่องต่างๆ ทุกเรื่อง เช่น การมีถิ่นพำนัก การครองสัญชาติ การสมรสและเลือกคู่สมรส การรับมรดก สิทธิเสรีภาพทางความคิดเห็น การนับถือศาสนา การชุมนุม สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมต่างๆ ทั้งในด้านการงาน ที่อยู่อาศัย การสาธารณสุข การศึกษา กิจกรรมทางวัฒนธรรมและบริการต่างๆ และการประกันสิทธิของรัฐที่จะให้ความคุ้มครองแก่ทุกคนในอาณาเขตจากการเลือกปฏิบัติเหล่านี้ รวมถึงสิทธิที่จะร้องขอค่าทดแทนจากศาลเพื่อชดเชยความเสียหายอันเป็นผลจากการเลือกปฏิบัติเหล่านี้ ส่วนที่ 2 (ข้อ 7-16) ว่าด้วยคณะกรรมการ การเสนอรายงาน การรับข้อร้องเรียนระหว่างรัฐการดำเนินการ การไกล่เกลี่ยและการยุติข้อพิพาทของคณะกรรมการ และส่วนที่ 3 (ข้อ 17-25) ว่าด้วยการลงนามเข้าเป็นภาคี การมีผลบังคับใช้เงื่อนไขในการตั้งข้อสงวนและการถอนข้อสงวน การเพิกถอนอนุสัญญา และการเสนอข้อพิพาทสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

6) อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment)

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติ และมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 โดยทำคำแถลงตีความ 3 ข้อ ดังนี้ 1. ข้อ 1 การตีความคำว่า “ทรมานฯ” ให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญา 2. ข้อ 4 การกำหนดโทษทางอาญาให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญา 3. ข้อ 5 การกำหนดเขตอำนาจศาลสำหรับความผิดฐานทรมานฯ ให้เป็นไปตามกฎหมายอาญา และได้ทำข้อสงวนไว้ 1 ข้อ เรื่องการระงับข้อพิพาทโดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

เนื้อหาของอนุสัญญามี 2 ส่วน 33 ข้อ ส่วนแรก (ข้อ 1-16) กำหนดนิยามของคำว่า “การทรมาน” ซึ่งในที่นี้ หมายถึง การกระทำใดก็ตามโดยเจตนาที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างสาหัสไม่ว่าทางกายภาพหรือทางจิตใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ด้วยความมุ่งประสงค์ เพื่อให้ข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม การลงโทษบุคคลนั้นสำหรับการกระทำซึ่งบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามกระทำ หรือถูกสงสัยว่าได้กระทำ รวมทั้งการบังคับขู่เข็ญ โดยมุ่งเน้นไปที่การกระทำหรือโดยความยินยอมของเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลอื่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการ ทั้งนี้ รัฐมีพันธกรณีที่จะต้องกำหนดให้การทรมานฯ เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา กำหนดมาตรการป้องกันการทรมานฯ กำหนดให้ “การทรมาน” เป็นความผิดที่ลงโทษได้ตามกฎหมายอาญา กำหนดเขตอำนาจที่เป็นสากลเกี่ยวกับความผิดการทรมาน พร้อมทั้งกำหนดให้เป็นความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ นอกจากนี้ อนุสัญญาฯ ยังระบุให้รัฐภาคีกำหนดมาตรการสืบสวน สอบสวน รวมทั้งดำเนินคดีที่เหมาะสมกับคดีทรมานฯ พร้อมทั้งให้ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ และจัดฝึกอบรมหลักการและสาระสำคัญของอนุสัญญาฯ ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และกำหนดให้มีมาตรการที่เหมาะสมในการเยียวยาเหยื่อที่ถูกทรมานฯ รวมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันการกระทำ หรือ การลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีด้วย ส่วนที่ 2 (ข้อ 17-33) ว่าด้วยคณะกรรมการต่อต้านการทรมานฯ การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ การเสนอรายงาน การระงับข้อพิพาท ฯลฯ

7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities – CRPD)

เนื้อหาของอนุสัญญามี 2 ส่วน 50 ข้อ ส่วนแรก (ข้อ 1-33) เกี่ยวกับเรื่องวัตถุประสงค์และหลักการทั่วไปของอนุสัญญาฯ ความเสมอภาค กลุ่มสตรีและเด็กพิการ การเสริมสร้างความตระหนัก การเข้าถึงบริการต่าง ๆ สิทธิในชีวิตร่างกาย สถานการณ์ฉุกเฉินทางมนุษยธรรม การเสมอภาคทางกฎหมาย การเข้าถึงความยุติธรรม เสรีภาพและความมั่นคงของมนุษย์ เสรีภาพจากการถูกทรมานฯ การกระทำ และการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ ย่ำยีศักดิ์ศรี เสรีภาพจากการถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ การกระทำรุนแรง และการกระทำที่มิชอบ การเคารพคนพิการ เสรีภาพในการโยกย้ายถิ่นฐาน การได้มาซึ่งสัญชาติ การอยู่ร่วมกันในสังคม เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเข้าถึงข้อมูล การเคารพสิทธิส่วนบุคคล การเคารพครอบครัว การเข้าถึงการศึกษา สิทธิในสุขภาพ การฟื้นฟูเยียวยา การทำงาน การมีมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี การมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม สันทนาการ และการกีฬา การจัดเก็บสถิติและข้อมูล ความร่วมมือระหว่างประเทศ การปรับใช้อนุสัญญาฯ ภายในประเทศ การติดตามตรวจสอบการอนุวัติอนุสัญญาฯ ส่วนที่ 2 (ข้อ 33-50) ว่าด้วยคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการ การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ การเสนอรายงาน ความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการฯ กับหน่วยงานอื่นๆ การระงับข้อพิพาท ฯลฯ

นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance - CED) โดยอนุสัญญาฯ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดให้การทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับเป็นฐานะความผิดตามกฎหมายอาญา (เน้นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือการกระทำในนามเจ้าหน้าที่รัฐ) รวมทั้งกำหนดโทษของความผิดดังกล่าว โดยรัฐจะต้องกำหนดให้ตนมีเขตอำนาจศาลเหนือความผิดฐานกระทำให้บุคคลหายสาบสูญโดยถูกบังคับ ถึงแม้ว่าบุคคลที่หายสาบสูญหรือบุคคลที่ประกอบอาชญากรรมดังกล่าวจะไม่ใช่คนชาติของตน และการทำให้หายสาบสูญก็ได้เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐตน ทั้งนี้ คำสั่งของผู้บังคับบัญชาจะไม่สามารถยกขึ้นเป็นข้ออ้างสำหรับการกระทำให้บุคคลหายสาบสูญได้ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและจัดให้เหยื่อและสมาชิกในครอบครัวได้รับการเยียวยาและชดเชยอย่างเหมาะสมตามอนุสัญญาฯ

ตอนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

1. **ปัญหา/อุปสรรค** หมายถึง การที่หน่วยงานดำเนินการตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 แล้วมีปัญหา/อุปสรรค หรือข้อขัดข้องอะไรบ้าง
2. **แนวทางการแก้ไข** หมายถึง หน่วยงานมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร หรือได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาไปอย่างไร และมีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร
3. **ข้อเสนอแนะ** หมายถึง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ ต่อการปรับปรุงและพัฒนา งานด้านแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หมายเหตุ

1. ผู้รับผิดชอบการรายงานให้ระบุชื่อผู้บริหารระดับสูงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือเทียบเท่าที่รับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลรายงานผลให้แก่คณะรัฐมนตรี
2. การรายงานผลการดำเนินงานตามแบบรายงานนี้ หน่วยงานสามารถจัดส่งหนังสือที่เป็นทางการได้ทางไปรษณีย์ หรือทางโทรสารหมายเลข 0 2143 9675-6 สำหรับไฟล์บันทึกข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานสามารถส่งได้ทางe-mail : nhr.plan@gmail.com
3. ศึกษารายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติมและดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ได้ที่ www.rlpd.go.th เมนูสิทธิมนุษยชน
4. ติดต่อสอบถามและประสานงานได้ที่ นางสาวจิรภรณ์ ศิริพลัง / นายอานนท์ ยิ่งคุณ โทร. 0 2141 2751, 57 – 58